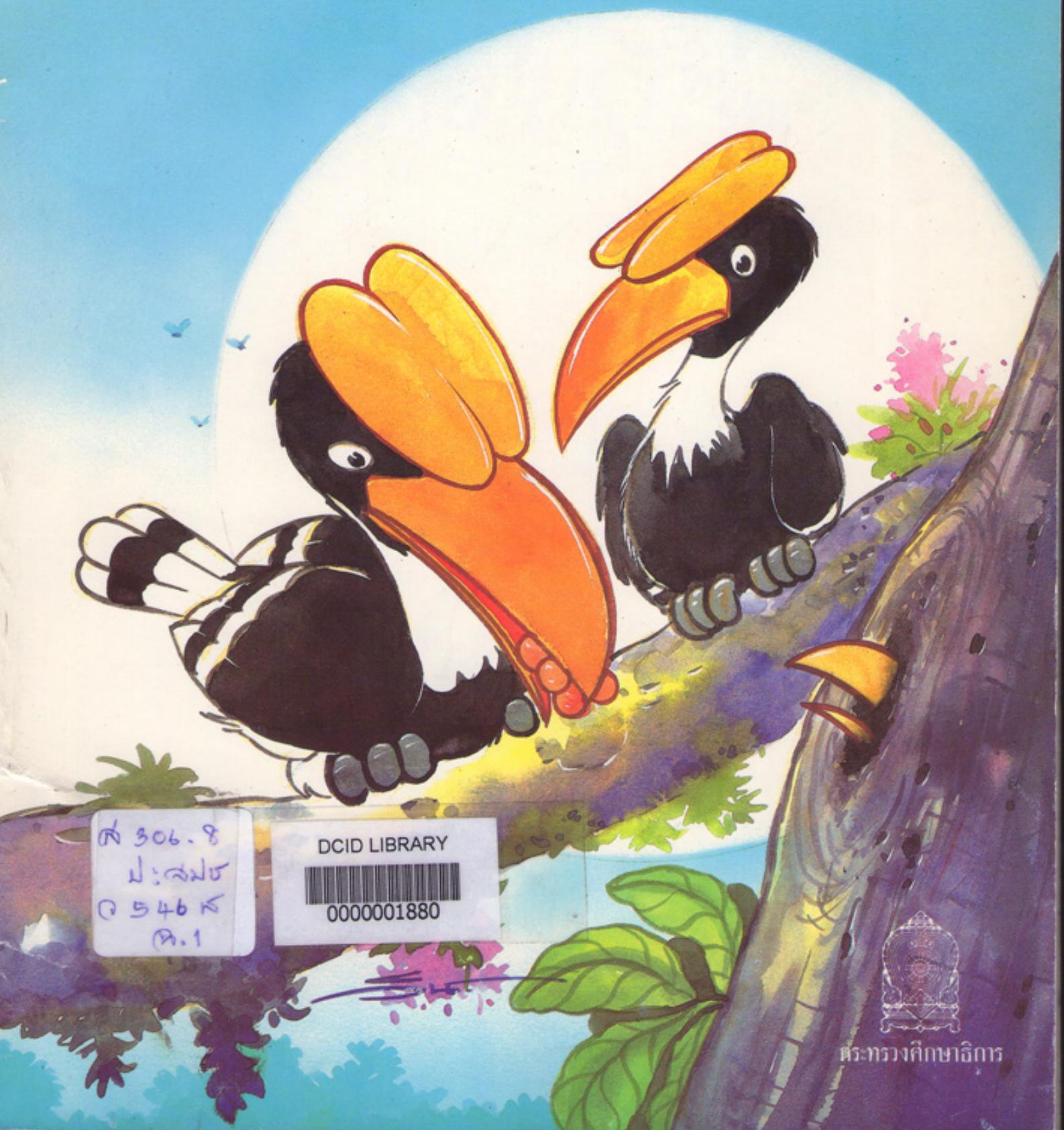

សាយក្រោង

ល 306.8
សំណង់
Q 546 ល
(A.1)

DCID LIBRARY

0000001880

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

๖๐๒๔๑๐
๖๓๐๖.๘ ว. ๙๗

๑๕๔๖๙ ก้าวต่อไปสู่ปูนเปียบสำหรับเด็กไทย

หนังสืออ่านเพิ่มเติมด้านครอบครัวศึกษา ระดับประถมศึกษา

เรื่อง

ค่ายไทยรักษ์ อนุสรณ์ บีก้า

เลขทะเบียน.....
วันที่.....
เลขเรียกหนังสือ.....

ศูนย์พัฒนาหนังสือ
กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ครอบครัวนับเป็นหน่วยของสังคมที่เล็กที่สุด แต่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการปลูกฝังอบรมให้เด็กมีพุทธิกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งจะเป็นรากฐานที่มั่นคงอันจะนำไปสู่ความเป็นผลเมืองที่ดีและมีคุณภาพต่อไป แต่ในปัจจุบันนี้ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีมีผลทำให้วิถีชีวิตของครอบครัวต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป เกิดภาวะที่ต้องแข่งขันกันทำมาหากิน ทำให้สมาชิกในครอบครัวละเลยบทบาทและหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อกัน

กรมวิชาการตระหนักรถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวเป็นอย่างยิ่ง จึงได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สายใยรัก ระดับประถมศึกษา ชั้น เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นหนังสือสำหรับค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง หรืออาจใช้ประกอบการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ระดับประถมศึกษา เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้มุ่งหวังให้ทุกคนตระหนักรและเห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัว โดยนำชีวิตของครอบครัวกันเงื่อนมาเป็นแบบอย่าง ให้เห็นความรัก ความเข้าใจ และความเอื้ออาทรต่อกันภายในครอบครัว ซึ่งนำเสนอด้วยเนื้อหาในลักษณะบันเทิงคดี มีตัวละครดำเนินเรื่อง และมีภาพประกอบ สอดแทรกกับเนื้อเรื่องที่สอดคล้องกับวัยและความสนใจของเด็ก หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมด้านครอบครัวศึกษา ซึ่งมี นายวินัย รอดจ่าย เป็นผู้เขียน

กรมวิชาการหวังว่า หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้ทุกคนได้ตระหนักรและเห็นคุณค่าของสถาบันครอบครัว อันเป็นแนวทางที่จะร่วมกันในการพัฒนาชาติต่อไป กรมวิชาการขอขอบคุณคณะกรรมการฯ และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำมา ณ โอกาสนี้ด้วย

๘๘๘๑๔๗

(นางกษมา วรรณ ณ อุยอยา)

อธิบดีกรมวิชาการ

๙ พฤษภาคม ๒๕๓๘

เลขที่ ๐๒๔๑๐ ๙.๑

วันที่ ๑๑ ก.พ. ๒๕๔๔

เลขที่ ๓๐๖.๘ ๔: ๘๗

๑ ๕๔๖ ๙

สายใยรัก

ฉันเป็นนกเงือกชนิดหนึ่ง มีชื่อเฉพาะเรียกว่า นกปาก นกกาจัง หรือนกกะระ ชนิดของฉันจัดว่าเป็นนกเงือกขนาดใหญ่ที่สุดที่มีอยู่ในเมืองไทย

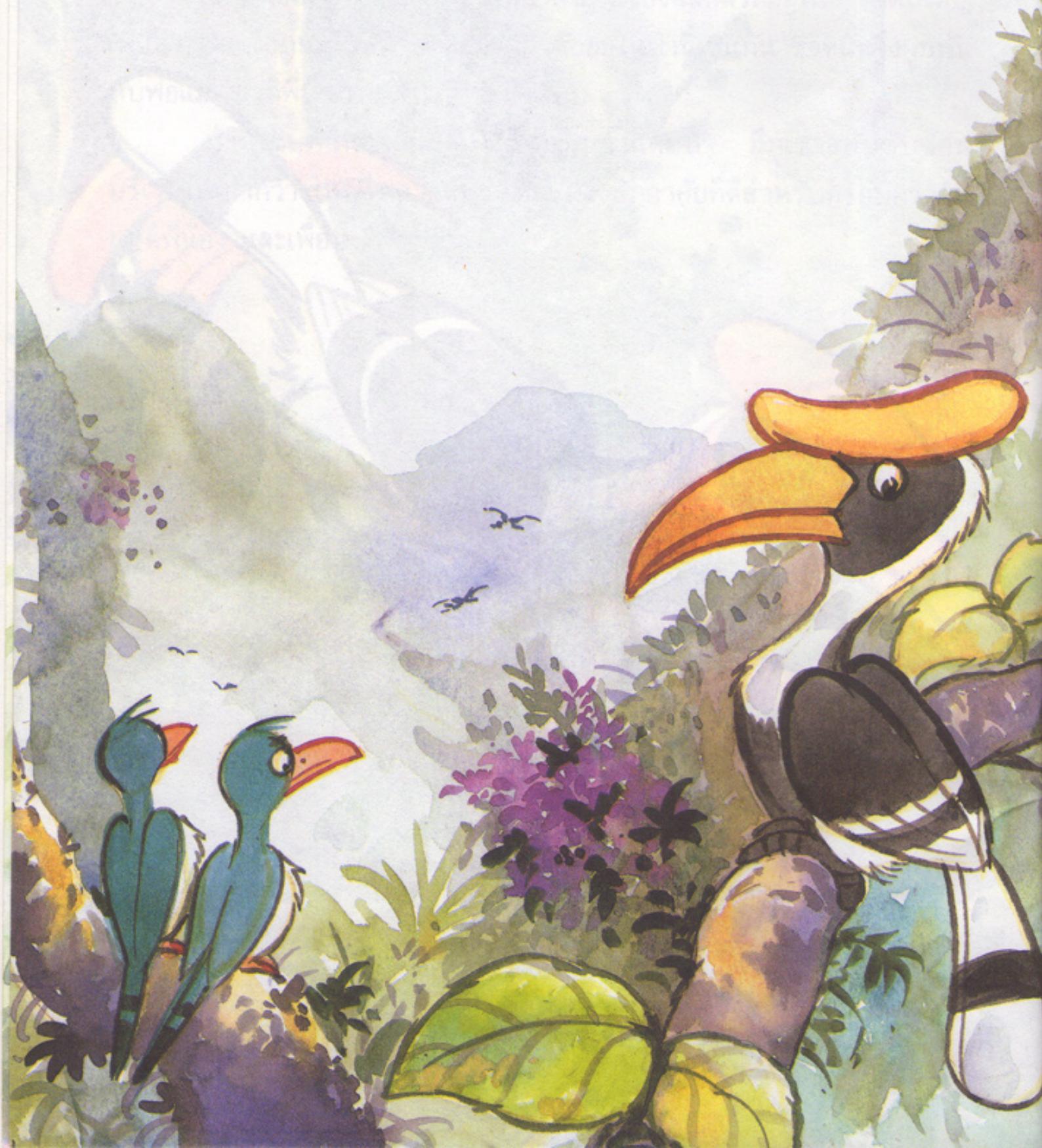
ฉันมีพ่อมีแม่อยู่ในป่าดงดิบ ปู่ย่าตายายของฉันก็ล้วนอยู่ในป่าดงดิบใหญ่ เพื่อน ๆ นกเงือกของฉันมากมายล้วนอาศัยอยู่ในป่าี้เช่นกัน ชีวิตฉันจึงผูกพัน กับพ่อแม่ ญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ในป่าดงดิบ

ป่าดงดิบที่ฉันอาศัยมีต้นไม้ใหญ่ ๆ ขึ้นเต็มป่า มีภูเขาสลับซับซ้อน บริเวณผืนป่ากว้างใหญ่ไพศาลนับว่าเป็นแหล่งพักอาศัยที่ดีสำหรับครอบครัวฉัน ญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ

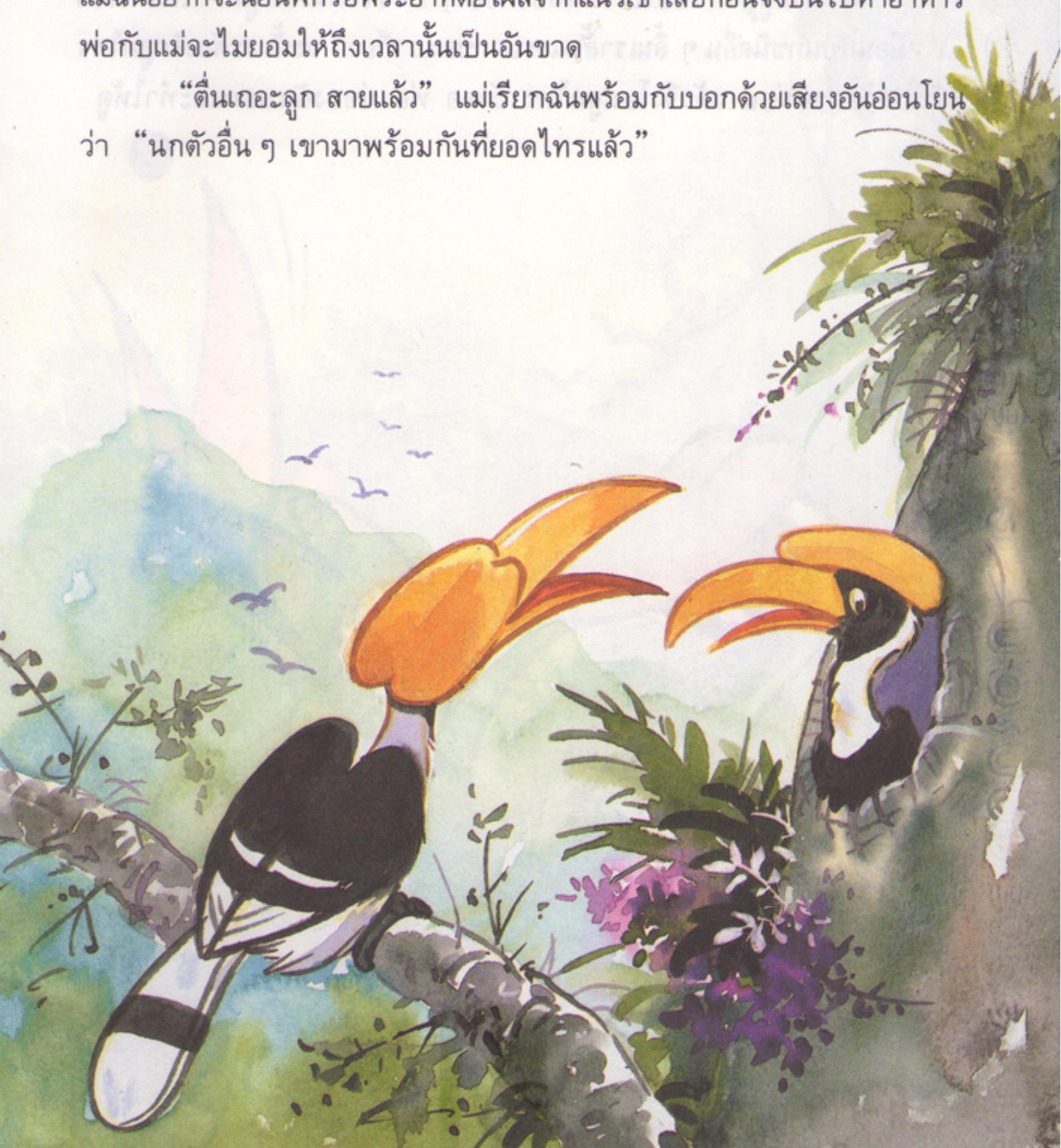

ป่าดงดิบจึงเปรียบเสมือนบ้านของฉันและครอบครัว รวมทั้งเพื่อนรุ่นนกอื่น ๆ อีกหลายชนิด ฉันรักป่าดงดิบและหุบเขา ในเวลาเย็น ๆ พากเรา นับร้อย ๆ ตัว มารวมพักอาศัยอยู่บนยอดไม้ในหุบเขาราตรีตลอดคืน พากเรารักล้ำชาร ที่มีน้ำไหลเอ่ออยตลอดฤดูแล้ง รักป่ารักที่นี่ดูเชียวช้อມตลอดปี

นกเงือกอย่างจันจัดว่าเป็นนกที่มีหน้าตาเปลกกว่านกชนิดอื่น ๆ โดยเฉพาะปากของจันมีขนาดใหญ่ไม่ได้สัดส่วนกับหัว และยังมีโหนกอยู่เหนือปากด้วยซึ่งไม่เหมือนกับนกทั่ว ๆ ไป เวลาจันส่งเสียงร้องจะดังก้องไปทั่วทั้งป่าดงดิบทุก ๆ วันเวลาเช้าตรู่พอกับแม่จะชวนจันมาหากินลูกไทรในหุบเขากลางป่าลึกแม้จันอยากจะนอนพักรอพระอาทิตย์โผล่จากแนวเขาเสียก่อนจึงบินไปหาอาหารพอกับแม่จะไม่ยอมให้ถึงเวลาันเป็นอันขาด

“ตื่นเถอะลูก สายแล้ว” แม่เรียกจันพร้อมกับบอกด้วยเสียงอันอ่อนโยนว่า “นกตัวอื่น ๆ เขามาพร้อมกันที่ยอดไทรแล้ว”

ขณะเก็บลูกไทรเข้าปากพ่อ กับแม่พร้าสอนนั้นสอนว่า อย่ามัวเพลิดเพลิน กับการกินอาหารอย่างเดียว ต้องคอยระวังภัยด้วยอาจมีมนุษย์เข้ามาดักจับ นกป่าอย่างพวกเรา และที่นี่ยังมีสัตว์อื่น ๆ เช่น พญากระอก ช่านี ลิง กีชอบกิน ลูกไทร จึงเป็นแหล่งรวมสัตว์ป่าที่มนุษย์มาดักจับได้ง่าย

การกินลูกไทรของเรานั้นต้องค่อย ๆ บรรจงกินทีละลูก เพราะเรา ไม่เหมือนกับนกชนิดอื่น ๆ ลิ้นเรารสั้นและปากของเราก็ยาว จะนั่นจะต้องจิกลูกไทร ไว้ที่ปลายปากก่อน และจึงโยนลูกไทรเข้าคอ พ่อแม่ของฉันบอกและทำให้ดู

ฉันอยากรู้ว่าอาหารที่นกเงือกอย่างฉันจะจิกกินได้นั้นมีอะไรบ้าง
พอกับแม่จะแนะนำอาหารเหล่านั้นให้ฉันได้รู้จัก ผลไม้ ได้แก่
ลูกไทร ลูกตาเสือ ยางโอน ส้มโมง พากสัตว์เลื้อยคลาน
ได้แก่ กึ้งก่า จิ้งเหลน ตุ๊กแก ไปจนกระทั่งเขียวที่มี
ตัวยาวเป็นเมตร พากนก ได้แก่ นกเค้ากุ้ง นกตบยุง
นกแข้งแซวหางบ่วงใหญ่ เป็นอาหารของฉันได้ทั้งนั้น
ครอบครัวของฉันหากินได้ทั้งบนดิน ไม้สูง ๆ และบนดิน
ปู หอย กบ เขียว รวมทั้งแมลง ก็จับกินได้

ลูกไทร

ยางโอน

นกแข้งแซวหางบ่วงใหญ่

นกเค้ากุ้ง

นกตบยุง

ลูกตาเสือ

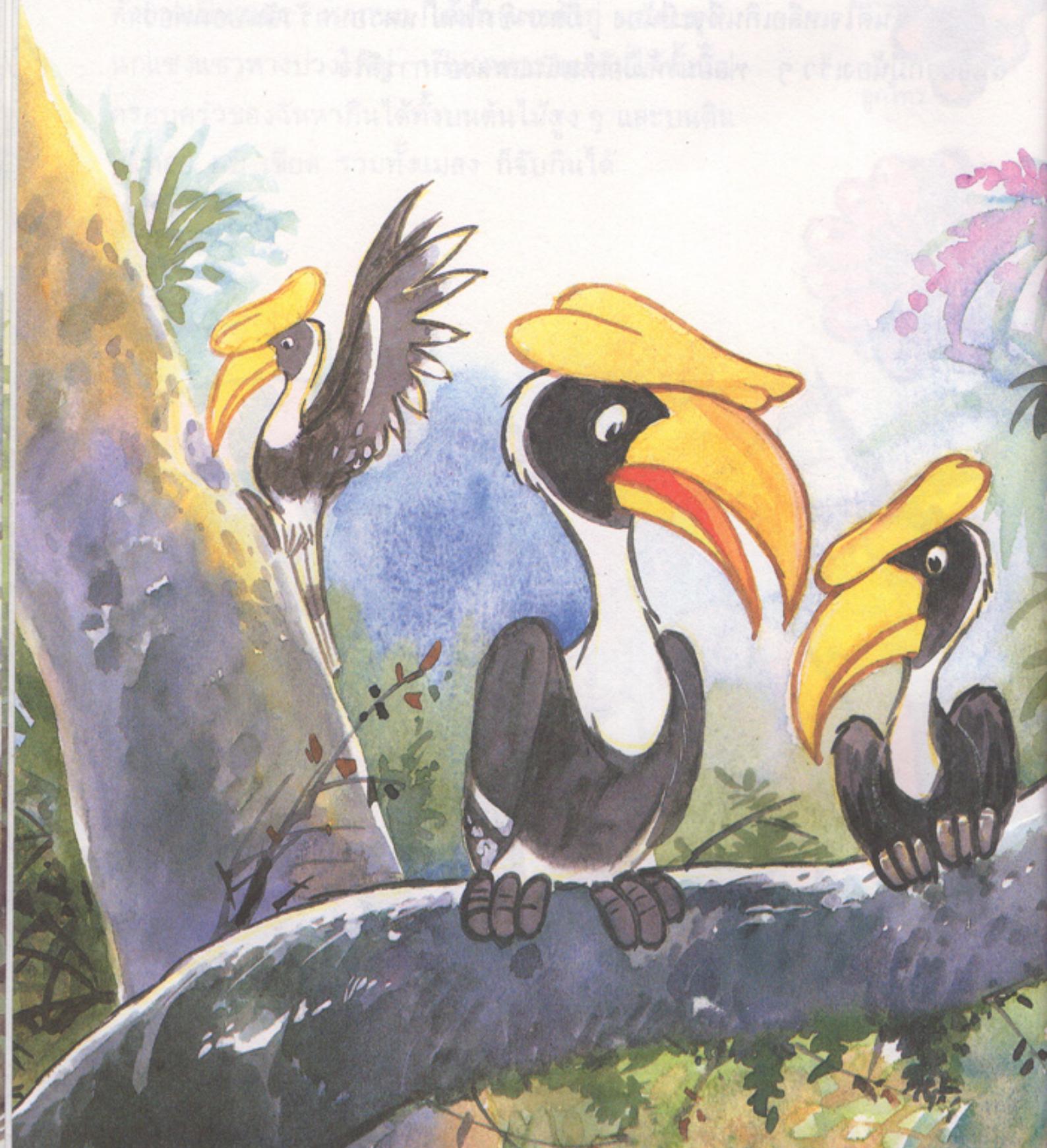
ชีวิตฉันอยู่กับพ่อแม่อย่างมีความสุขจนปลายฤทธิ์หน้า หลังจาก
หาอาหารเข้าแล้ว พอกับแม่ก็จะโพบินไปตามต้นไม้ใหญ่เพื่อเสาะแสวงหาโพรงรัง

“แม่กำลังจะมีน้องเพิ่มขึ้นในครอบครัวเรา” พ่อนอกกับฉันในป่าย
วันหนึ่ง ขณะที่แม่เข้าไปสำรวจโพรงไม้ขนาดใหญ่ของต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง

ฉันดีใจเหลือเกินที่จะมีน้อง มีสามาชิกใหม่ในครอบครัวฉันบอกพ่อว่า
ฉันอยากมีน้องเร็ว ๆ พ้อยิ้มให้มีอหิญฉันแสดงอาการดีใจ

แม่สำราญรังอยู่นาน พ่อนอกกับฉันว่า โพรงนี้แม่คงชอบ เพราะเมื่อปีที่แล้ว
ฉันก็เกิดและอยู่กับแม่ในโพรงนี้ เป็นอย่างที่พ่อพูดไว้สักครู่ แม่ก้ออกมาจาก
โพรงไม้และบอกพ่อว่า แม่พอใจ โพรงนี้ที่จะทำเป็นรัง

หลังจากนั้นแม่กีเริ่มทำความสะอาดภายในโพรงไม้ ถ้าปากโพรงนั้นแคบลง แม่กีจะปิดโพรงให้กว้างอีกเล็กน้อย กะเทาะปากโพรงเก่า ๆ ออก เริ่มทำความสะอาดภายในโพรงโดยการควบอาเศษเมล็ดผลไม้เก่า ๆ ออกโยนทิ้งแล้วเริ่มปิดปากโพรงใหม่

“แม่คงพอใจ病房นี้มาก” พ่อบอกย้ำกับฉันอีกครั้งหนึ่ง
“病房นี้อยู่สูงมากเกินกว่าที่สัตว์อื่นจะสามารถบิน” พ่อพูดด้วยความมั่นใจ
พากหมีขอ หมายไม้ ถนนนี้มีไม่มากนัก เวลาพ่อไปหาอาหารให้แม่จึงไม่ต้อง
กังวลใจว่าใครจะสามารถบิน

พ่อแม่เริ่มปิดปากโพรงใหม่ พ่อ ก็ช่วยเหลือแม่โดยบินไปหา
เศษเปลือกไม้ เศษไม้ผุ ๆ มาช่วยแม่ปิดปากโพรง แม่จะเอาเศษ
เปลือกไม้เศษไม้ผสมกับมูลและอาหารที่แม่สำรอกออกมาก แล้วพอก
ลงบนปากโพรง โดยใช้จะงอยปากด้านข้างตีให้ติดกัน ฉันเอง
อยากรช่วยพ่อหาเศษไม้เศษเปลือกไม้มาให้แม่เพื่อปิด
ปากโพรง แต่พ่อนอกฉันว่าลูกยังเล็กอยู่ ควบกิ่งไม้
เปลือกไม้ คงไม่ไหว รอให้โตก่อนแล้วพ่อจะให้ช่วย
พอยังบอกย้ำกับฉันด้วยเกรงว่าเมื่อฉันโตแล้ว
จะบินหนีไปรวมอยู่กับผุ่งลิ่มพ่อแม่เหมือนกับพี่ ๆ
ที่ฝ่านมา

ช่วงระยะเวลาที่พ่อช่วยแม่ปิดปากโพรกนานถึง ๕ วันนี้
ฉันเห็นพ่อทำงานหน่อยมาก เพราะต้องบินหาเศษไม้ เปลือกไม้
และคำบมาส่งให้แม่ แล้วยังบินไปหาอาหารให้แม่ทุกวัน อาหาร
ของแม่มีทั้งผลไม้ สัตว์ และแมลง

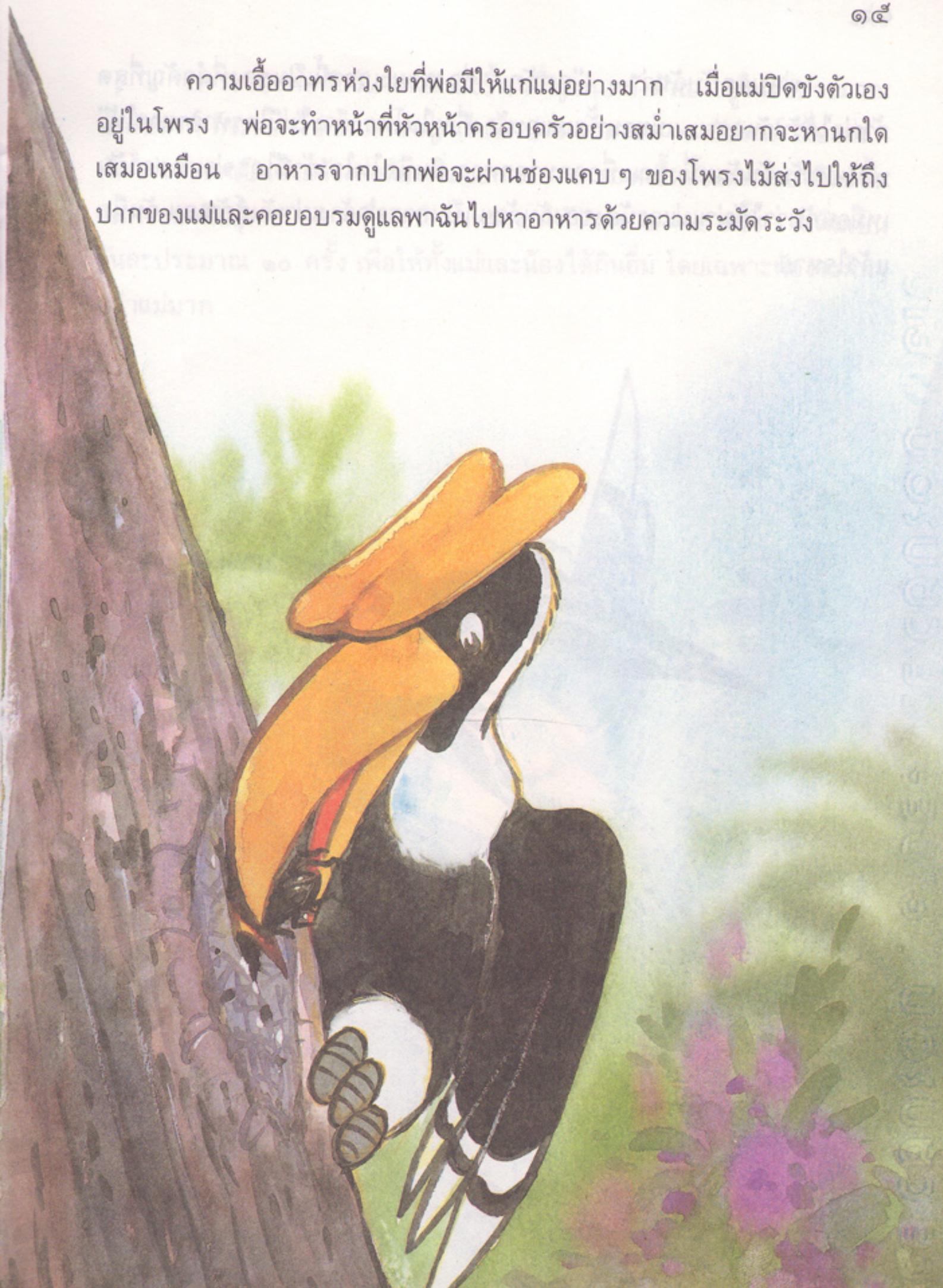
“พ่อจ่า แม่จะอาศัยอยู่ในโพรงน่านไหมจ้า” ฉันเอยถามพ่อด้วยความ
สงสัยในเช้าวันหนึ่ง

“๓ - ๔ เดือนนะลูก” พ่อบอกกับฉัน “แม่จะออกไช่ พักไช่ และ
ดูแลน้องอยู่ในโพรงตลอดเวลา และปกป่องไม่ให้สัตว์อื่นมารังแกนองอีกด้วย”

“แม่จะมีน้องให้ฉันสักกี่ตัวจ้าพ่อ” ฉันถามด้วยความอยากรู้
“แม่ออกไช่ครั้งละหนึ่งถึงสองฟอง แต่จะมีน้องฟักออกจากไช่ได้
แค่ฟองเดียว” พ่อบอก

ความເຊື້ອາຫານຫົວໃຈທີ່ພ່ອມໄຫແກ່ແມ່ຍ່າງນາກ ເນື່ອແມ່ປຶດຂັງຕົວເອງ
ອູ່ໃນໂຮງ ພ່ອຈະທຳຫັນທີ່ຫົວໜ້າຄຣອບຄຣວອຢ່າງສົມໍາເສມອຍາຈະຫານກິດ
ເສມອເໜືອນ ອາຫານຈາກປາກພ່ອຈະຝ່ານຊ່ອງແຄບ ๆ ຂອງໂຮງໄມ້ສ່າງໄປໃຫ້ຟົງ
ປາກຂອງແມ່ແລະຄອຍອບຮມດຸແລພາຈັນໄປຫາອາຫານດ້ວຍຄວາມຮະມັດຮະວັງ

พ่อนอกกับจันว่า “ลูกรัก ช่วงระยะเวลาานี้เป็นช่วงที่สำคัญที่สุด ถ้าพ่อได้รับอันตราย แน่นอนทั้งแม่และน้องที่อยู่ในโพรงก็จะไม่มีคราหาราหารให้” พ่อนอกกับจันวันหนึ่งขณะที่ออกหาอาหาร จันนึกในใจ ถ้ามีคราฟ่ายของจัน เหมือนกับว่าได้ฝ่าแม่และน้องของจันด้วย เป็นการฝ่าล้างฝ่าพันธุ์กันเลย จันนึกแล้วใจหาย

การะของพ่อนบวนจะหนักยิ่งขึ้น เมื่อแม่นกงขังตัวเองอยู่ในรังประมาณ ๑ สัปดาห์ ก็จะออกไข่ และเวลาผ่านไปอีกประมาณ ๕ - ๗ สัปดาห์ เมื่อแม่นก พักไข่จนออกเป็นตัวแล้ว พ่อต้องเริ่มออกหาอาหารมากขึ้นตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้น จนพระอาทิตย์ตก จากที่เคยนำอาหารมาให้วันละ ๓ - ๔ ครั้ง ก็เพิ่มเป็น วันละประมาณ ๑๐ ครั้ง เพื่อให้ทั้งแม่และน้องได้กินอิ่ม โดยเฉพาะนองจะกินจุ กว่าแม่มาก

วันหนึ่ง พ่อออกไปหาอาหารนานกว่า ๒ ชั่วโมง แล้วก็ยังไม่กลับมา
แม่เริ่มกระวนกระวายโดยมองผ่านปากโพรงอกมาบ่อย ๆ น้องเริ่มร้อง^๔
เสียงแหลมด้วยความหิว ฉันเริ่มหวั่นไหวว่าอะไรเกิดขึ้นกับพ่อหนอ แต่ก็
ไม่รู้จะทำอะไรได้

ในที่สุดพอกบินมาที่รังอย่างเร่งรีบ ส่งอาหารให้แม่ หลังจากนั้นก็เล่าเรื่องให้ฟัง พวกราจีงทราบว่าพ่อไป Jerome นุชย์ออกล่าสัตว์ระหว่างทาง ทำให้พ่อต้องหลบซ่อนตัวในป่าอยู่พักใหญ่จึงจะบินกลับมาได้ พ่อรู้สึกเป็นทุกข์มากที่ทำให้แม่และน้องต้องรอคอย

สายใยแห่งความผูกพันระหว่างพ่อแม่และลูกที่เป็นสมาชิกในครอบครัวนั้นช่างเห็นใจแน่น เป็นสายใยที่ถักทอด้วยความรัก ความเอื้ออาทร ห่วงใยซึ่งกันและกัน เป็นความรู้สึกที่ละเอียดอ่อนที่จะพึงมีของสมาชิกในครอบครัว

ดูได้จากการให้อาหารน้องพ่อจะส่งผ่านไปยังแม่โดยสารอกอาหาร
ออกมาราวะเมล็ดหรือครัวละตัว แล้วบรรจงป้อนให้แม่ชนิดปากต่อปาก
โดยแม่จะคัดเลือกอาหารอย่างดีให้น้องกิน ถ้าพ่อนำอาหารมาป้อนช้ำชา ก
แม่จะปฏิเสธไม่ยอมรับอาหารนั้น

พ่อเริ่มลดภาระในการหาอาหารลงเมื่อย่างเข้าสู่ประมาณสัปดาห์ที่ ๑๐ และน้องก็ออกจากไข่ได้ประมาณ ๔ สัปดาห์ แล้ว ซึ่งเป็นเวลาที่แม่จะออกจากโพรงมาช่วยพ่อหาอาหารให้น้อง แต่น้องฉันยังอาศัยอยู่ในโพรงตามลำพัง ต่อไป และยังต้องปิดปากโพรงเองหลังจากแม่ออกจากโพรงมาแล้วอีกด้วย

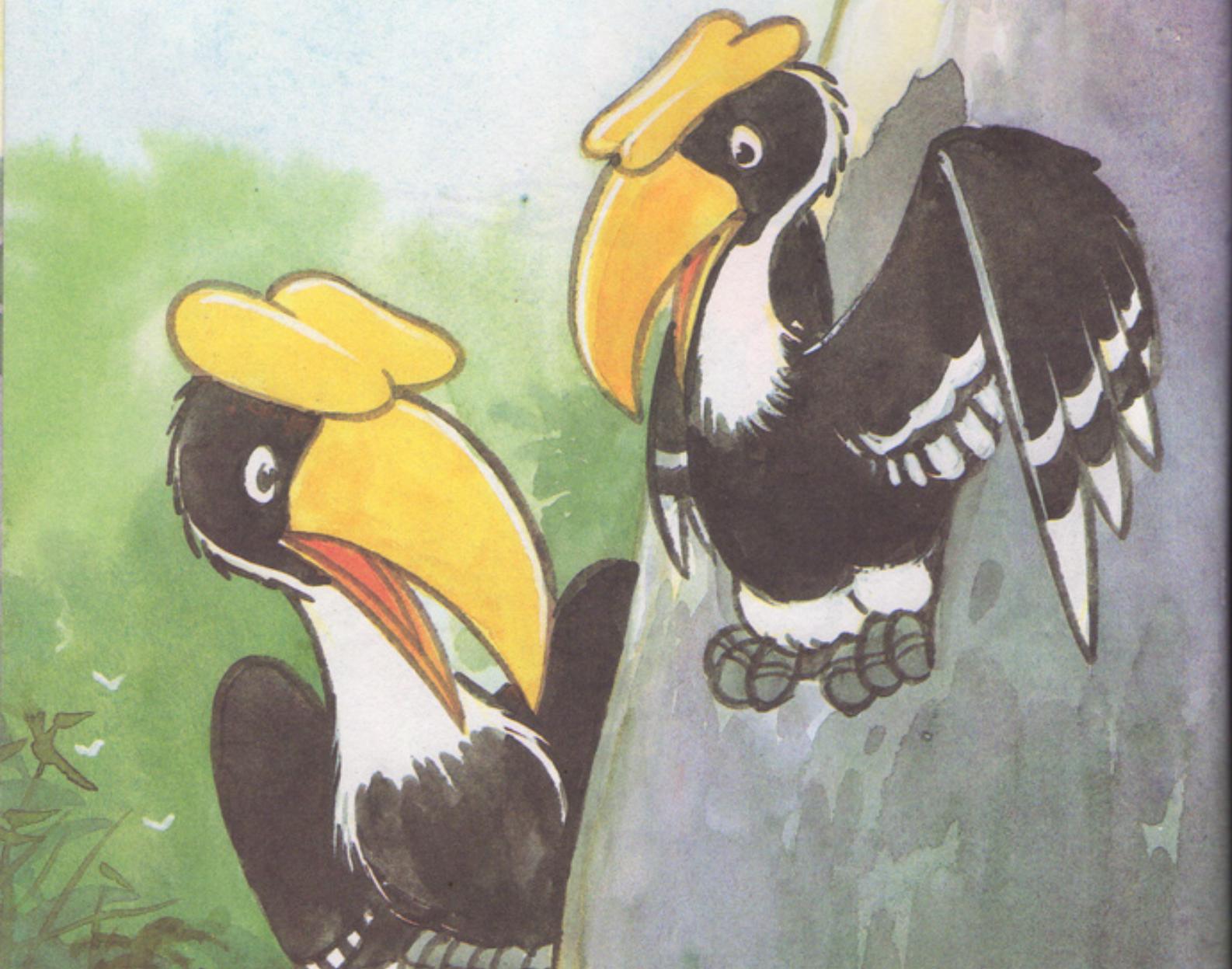
ตลอดระยะเวลา ๓ เดือน พ่อรับภาระอย่างหนักไม่เคยบ่นว่าเหนื่อย
พ่อรับผิดชอบครอบครัวโดยไม่ขาดตกบกพร่อง ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันภัยหรือ
หาอาหารมาป้อนแม่และน้อง พ่อทำงานด้วยความอุตสาหะสมกับหน้าที่พ่อ
และผู้นำครอบครัวอย่างแท้จริง

เข้าวันหนึ่งหลังจากแม่อากาจากโพรงมาร้าว ๒ สัปดาห์ น้องของฉันก็ค่อย ๆ กะเทาะปากโพรงที่ปิดออกมาก ฉันเห็นน้องโพล่าหน้าอกมาขยับปีก กระพืออยู่นาน แล้วค่อย ๆ ยกตัวขึ้นมาอีนอยู่ที่ปากโพรง ขยับปีกเก้งก้าง แ渭ตาและท่าทางยังกลัว ๆ กับสิ่งใหม่

“ลองบินซิลูก” แม่บอกน้องให้ขยับปีกบิน

“การหัดบินก็คือก้าวแรกของการออกไปสู่ป่าดงดิบที่กว้างใหญ่นะลูก”
พ่อนอกกับน้องแล้วขับปีกโพเข้าไปใกล้ ๆ

“ลูกคงทำไม่ได้หรอก” น้องบอกพ่อเสียงตะกุกตะกักด้วยความไม่มั่นใจ

“ทำได้ ลูกต้องทำได้ สร้างความมั่นใจซึ่ลูก ไม่มีใครช่วยเราได้หรอก เราต้องช่วยตัวของเราเอง ในสังคมที่เรารอญู่จะต้องมีความกล้า มีความอดทน พ่อเชื่อว่าลูกต้องทำได้และบินได้” พ่อพยายามพร่ำสอนน้องเหมือนกับที่เคยสอนฉันเมื่อปีที่แล้ว

“ลูกหัดกระโดดไปตามกิ่งไม้ใกล้ ๆ ตัวให้เกิดความมั่นใจก่อน แล้วค่อยหัดบินใหม่” แม่บอกน้องอีกรัง

น้องของฉันพยายามทำตามที่แม่และพ่อบอก “ไม่นานนักก็บินได้ และบินขึ้นเหนือยอดไม้ของป่าดงดิบ น้องฉันบินได้จริง ๆ บินไปได้ไกลด้วย ขณะที่พ่อ กับแม่นั้นบินดูอยู่ห่าง ๆ ด้วยความเอื้ออาทรและภูมิใจ

“โอ้oi ป่าช่างสวยงามเหลือเกิน” น้องของฉันร้องบอกขณะที่บินอยู่เหนือป่าดงดิบ

ในระยะเริ่มแรกที่น้องของฉันออกจากรังมา พ่อและแม่ของฉันยังคงหาอาหารมาป้อนจนกระทั้งเวลาผ่านไป ๒ - ๓ เดือน น้องก็บินໄไปยังต้นไทรเพื่อเก็บลูกไทรกินเป็นอาหารมื้อแรก พร้อมกับเพื่อนๆ นกมากมายเข้ามาทักทาย สมาชิกใหม่ที่เพิ่งขึ้นในป่าดงดิบอีก ๑ ตัว

สายใยรักระหว่างพ่อแม่และลูก ๆ ของนกเงือกไม่แตกต่างกับสายใยรักในครอบครัวของมนุษย์เรา ความรักความห่วงหาอثرที่พ่อแม่ลูกมีต่อกันเป็นสายสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงให้สมาชิกในครอบครัวมีความอบอุ่นและมีความสุข เนกเช่นกัน “ไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์

คณะกรรมการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมด้านครอบครัวศึกษา
ระดับประถมศึกษา

๑. อธิบดีกรมวิชาการ	ที่ปรึกษา
(นางกฤษมา วรรรณ ณ อยุธยา)	
๒. รองอธิบดีกรมวิชาการ	ที่ปรึกษา
(นายสมาน ชาติยานนท์)	
๓. ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	ที่ปรึกษา
(นางสุกรันต์ สภาพงค์)	
๔. ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหนังสือ	ที่ปรึกษา
(นางสาวເອັນບູນ ສຸທົ່ມປະກາ)	
๕. นายแพทย์ยังยุทธ วงศ์กิริมย์คานธี	ที่ปรึกษา
๖. พ.ต.อ.(พญ.) นพมาศ ชูวรเวช	ประธานกรรมการ
๗. นางปราณี รอดโพธิ์ทอง	กรรมการ
๘. นายประยูร อ่องกุลนะ	กรรมการ
๙. นางสาวนงนุช บุญยเกียรติ	กรรมการ
๑๐. นางสาวลัตดา จิตรวัฒนแพทย์	กรรมการ
๑๑. นางสาวประภาครี เทียนประเสริฐ	กรรมการ
๑๒. นางสุกาวาดี หาญเมธี	กรรมการ
๑๓. นายรุ่งโรจน์ คงสกุล	กรรมการ
๑๔. นางสาวสุวิมล ผึ้งประเสริฐ	กรรมการ
๑๕. นางสุกัญญา งามบรรจง	กรรมการ
๑๖. นางสาวเพ็ญศิริ กัลยาณมิตร	กรรมการและเลขานุการ

ผู้เขียน

นายวินัย รอดจ้าย

บรรณาธิการ

นางสาวเพ็ญศิริ กัลยาณมิตร

ผู้วัดภาพประกอบ

นายอัศวิน อรุณแสง

ออกแบบรูปเล่ม

นายสุษิษฐ์ สิงห์ลำพอง

เอื้อเพื่อข้อมูลและภาพประกอบ

โครงการศึกษานิเวศน์วิทยาของนักเรียน คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พิมพ์โดยพิมพ์ครุภัลภร บริษัทพิมพ์และจัดทำเอกสาร จำกัด

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สายใยรัก ระดับ ประถมศึกษา ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

(นายสุรัช ศิลปอนันต์)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

